

Dans Eden Kelimeler

Dislektik Notlar • Sinestezik Algular

Eylül Deniz Yücedağ

Eğitim Serisi

Eğitim Serisi

Dans Eden Kelimeler

Eylül Deniz Yücedağ

Genel Koordinatör: Akif Aktuğ

Editör: İpek Arman

Redaksiyon: Merve Akıncı

Kapak Tasarımı ve Mizanpaj: Songül Düzgün

Elma Ekibi: Ahmet Seyfi Atmaca, Bahar Güzel, Ceyda Kocatürk, Çiğdem Karaca, Demet Uyar, Gamze Aras Azapoğlu, Gülderen Çopur, Hüseyin Yılmaz, Merve Çalışkan, Serdar Tosun, Sevim Yaylağül, Vildan Barış Örkmez, Yılmaz Çetin Sayın, Zeynep Şule Duru

ISBN: 978-605-9367-08-0

1. Basım Kasım 2016

4. Basım Mart 2021 (1000 adet)

Elma Yayınevi

Aziziye Mah. Portakal Çiçeği Sok.

No: 37/7 Çankaya/Ankara

Tel: 0312 417 72 73

bilgi@elmayayinevi.com

Yayıncı Sertifika No: 45776

Basımevi: Koza Yayın Dağıtım Sanayi ve Ticaret AŞ

Cevat Dündar Caddesi No: 139 Ostim/Ankara

Matbaa Sertifika No: 45553

ELMA YAYINEVİ

Kitabın tüm yayın hakları ELMA YAYINEVİ'ne aittir. Yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz. Türkiye'de basılmıştır.

"ELMA", AKADEMİ ARTI YAY. AŞ'nin bir markasıdır. © 2016, ELMA YAYINEVİ

Kitaplarımızda Dil Derneği Yazım Kılavuzu esas alınmaktadır.

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

Yücedağ, Eylül Deniz

Dans eden kelimeler : Dislektik notlar-Sinestezik algılar / Eylül Deniz Yücedağ ; editör: İpek Arman.—Ankara : Elma Yayınevi, 2016.

136 s. ; 21 cm.—(Eğitim Serisi)

Kaynakça ve dizin yok.

ISBN 978-605-9367-08-0

1. Disleksi 2. Disleksik çocuklar 3. Sinestezî 4. Sinestezik algı I. Arman, İpek II. Eser adı

MLA

Yücedağ, Eylül Deniz. *Dans eden kelimeler : Dislektik notlar-Sinestezik algılar*. 4. bs. Ed. İpek Arman. Ankara: Elma Yayınevi, 2021.

Hayat Amacımız
Daha eğitilmiş ve daha çok okuyan bir ülke için çalışıyoruz.

Gelecek Hayalimiz

Alanımızda Türkiye'nin en saygı duyulan kurumu olacağız.

Değerlerimiz

Dürüstlük

İş Kalitesi

Girişimcilik

Hoşgörü

Yurt Sevgisi

*Rengârenk hayallerini “normal”lerin siyahlaştırdığı
tüm ötekileştirilmiş çocuklara...*

Kitabım başarımızdır...

ÖNSÖZ

Zil çaldı! Kısacık zamanım bitmişti. Korkuyla yutkunup defterime odaklandım, defalarca yazdım küçük “h” harfini. Sayfanın beyazlığı gözümde büyüdü. Büyüdükçe korktum, korktukça “h” harfi benimle dalga geçti. Bu beyaz, sıkıcı sayfadan yuvarlanarak gitmek ve açık kapıdan kaçıp özgürlüğüne kavuşmak istiyordu.

Okula henüz başlamış küçücük bir kız çocuğu, sorunu sadece “h” harfiyle de değil. Tüm harfler, kelimeler, rakamlar bir başka şekil buluyor beyninde. Matematiğin o en önemli rakamı olan “1”, onun için naif ve herkes tarafından dışlanıyor. Kimsenin sevmediği pazartesi için çok üzülüyor, halbuki pazartesi turuncu renkli bir hüznün Eylül’e göre... Beynindeki odacıklara hapsetmeye çalıştığı tavşanlar var; hoplayan, zıplayan ve her birinin adı “dikkat” olan tavşanlar. Birini tutup soksa odaya diğeri kaçıyor.

“Başarısız, tembel, okulu hiç sevmiyor, çalışmıyor, dikkatini vermiyor...” Ne kadar da sık duyarız bunları. Her on öğrenciden en az yedi sekiz tanesi bu tanımlamalarla karşılaşmıştır. O çocuğun “nasıl başarılı olacağı” ile değil, “ne olduğuyla” ilgili karar verilmiştir artık: O, başarısız bir öğrencidir. Hele bir de okulların en meşhur, en karizmatik dersi haline getirilmiş matematikle arası iyi değilse hiç şansı kalmamıştır öğrencinin. Hayal dünyasının renkliliği, yaratıcılığı, gelişmiş sosyal yönü, onun “başarılı öğrenci” grubu içinde anılmasına maalesef yeterli değildir.

Bugüne kadar eğitimle ilgili olarak hep eğitimin “eğiten” kısmında olanlar konuştu. Sorunları “uzman” olanlar anlatmaya çalıştı. Peki ya “eğitilen” olmak? Bunun ne demek olduğunu bize onlardan daha iyi kim anlatabilir? Üstelik artık biliyoruz ki disleksi var, sinestezi var, DEHB var... Bir zamanlar tembel diye etiketleyip sınıfın arka sıralarına gönderdiğimiz çocukların “farklı” algılarının olduğu bilimsel gerçeği var...

O zaman sevgili aileler, öğretmenler ve de uzmanlar; bir kitap okuma süresince kenarda duralım lütfen. Umarım onları dinlemediğimiz ve anlayamadığımız için bizi azarlayıp “tembel” diye yaftalamazlar.

İpek Arman
Genel Yayın Yönetmeni

DİSLEKTİK NOTLAR SİNESTEZİK ALGILAR

Evet, on sekiz senelik hayatımı en anlaşılır biçimde ve hiç süsleme gereği duymadan tüm çıplaklığı ile anlattım. Bu kısacık güncem umarım herkes için yeterince anlaşılır olur. Tam da dislektik bireylerin isteyeceği türden bir günce oldu.

Önemli olan uzun yazmak değil, yazdıklarınla ne anlattığındır bana göre.

Aileme ve en değerlim Elma'ya, ayrıca ailemden önce benimle konuşan, beni anlayan ve emin olduktan sonra koyduğu teşhisi en doğru şekilde aileme aktaran sevgili doktoruma, bana şans veren Elma Yayınevi'ne, en çok da İpek Arman'a teşekkür ederim.

Ailem dışında en değerlim olan, kendisinden Elma diye bahsettiğim yürek arkadaşşımdan ötürü

taslağımı Elma Yayınevine yollamak istedim. Bu şekilde şansım yaver gitti. Elma Yayınevini araştı-
rınca tam da beni değerlendirebilecek türde kitap-
lar bastıklarını gördüm. Yani demem o ki; sineste-
zik hislerinize ve algılarınıza güvenin.

En başından...

Çocukluğumda hiç kimsenin benden bir beklen-
tisi yoktu. Elbette ailem yine de küçük kızlarından
umutluydu ama diğerlerinin gözünde işi yaramaz,
başarısız bir çocuktum. Sonraları kendimle barışıp
hayal gücümü daha güzel bir şekilde ifade etmeye
başlayınca beklentiler arttı.

Disleksiği dâhilik olarak algılayan insanlar ben-
den mükemmel işler bekliyordu ve bunun gerçek-
leşmemesi onları bir hayli hayal kırıklığına uğratı-
yordu. Eskisinden farklı olarak kendimi seviyor ve
kendime güveniyordum, birçok şeyi sadece kendi-
mize inanarak gerçekleştirebileceğimizi biliyordum
artık.

Bir yazar olmak en büyük hayalim. Yaşadıklarımı
yazmak ve hayal dünyamı kullanmak istiyorum.
Belki de bu sayede disleksinin bir hastalık değil,
aksine benim de diğer insanlarla aynı haklara ve
özelliklere sahip birey olduğumu gösteren bir “nor-
mallik” olduğunu anlatabilirim.

Arkasına sığınarak, bahaneler üretmediğim ya
da “trajik” bir hale getirmediğim şeydir “benliğim”.
Hayatıma dönüp bakıyorum, “Evet, ben buyum
ve kendim olmakla gurur duyuyorum,” diyebiliyo-

rum artık. Üstelik gurur duymam için dislektik ve sinestezik bir şair, ressam, dâhi veya yazar olma-
 ma gerek olmadığını da biliyorum. Bu yaşadıklarım bana tüm insanların harika olduğunu öğretti. Herkesin, bizi kendisine hayran bırakan bir özelliği mutlaka vardır. Bunlar sadece üstün yetenekler olmak zorunda değil ki. Bir insanın hitap şeklini, konuşmasını, mimiklerini veya bir şeyi anlatırken kullandığı el hareketlerini etkileyici bulabiliriz. Kendimizde en sıradan bulduğumuz şeyler, belki bir başkası için harika görünebilir. Hepimiz bambaşka olduğumuz için özeli, özel olmak için illa ki mükemmelliklere ihtiyacımız yok. Tüm beyinler birbirinden farklı değil midir? Zaten istesek de aynı olamayız. Eskiden bunu fark edemiyordum ve mutsuzdum. Şimdi kendimi seviyorum ve inanın ki bu muazzam bir şey. Kendini sevmek derken narsisist olmaktan değil, kendini ölçülü bir biçimde sevmekten bahsediyorum.

Aslında yaşadığım tüm zorlukların bir adı olmak zorunda değildi. Geç yazmış, geç okumuş bir çocuk olmamın sebebi disleksi olmayabilirdi; yani hiçbir teşhis konmasaydı ve “normal”(!) ama başarısız olsaydım da bu beni dışlama hakkını kimseye vermezdi.

Henüz on sekiz yaşındayım ve lise mezunu bile değilim. Ciddiye alınmak için tek vasfım; bu ülkede yaşayan bir birey ve ülkenin geleceği olarak adlandırılan gençlerden biri olmak. Onun dışında birçokları için bir hiç sayılabilirim. Ama inanın,

insanın kendini geliştirmesi ve kendini bir yerlerde görebilmek için umutlarının olması çok güzel bir hismiş. Artık bir yazar olabileceğimi düşünüyorum. Hikâyem altmış kez geri çevrilse de pes etmeyeceğim. Üslubumu, yazılarımı ve anlatımımı tekrar tekrar kontrol edip daha çok araştıracam fakat dediğim gibi kesinlikle pes etmeyeceğim. Çünkü birçok iyi yazarın eserleri bile yayınevleri tarafından defalarca geri çevrilmişken benim hayal kırıklığına uğramam son derece yersiz olurdu.

Aklımda birçok hikâyeye ve kurgu var, hepsini tamamlamak için sabırsızlanıyorum. Ama tüm bunlara başlamadan önce beni ben yapan, geçtiğim yolları ve umutlarımı, hayal kırıklıklarımı yazmalıydım. Öncelikle bu bilinmeliydi. Kim olduğumu ve olduğum kişiden hiç utanmayışımı anlatmalıydım.

İnsan bazen kendini ifade etmekte zorluk çekiyor, bu yüzden başkalarının ona yaptığı ya da yapacağı haksızlıktan önce kendine haksızlık ediyor, ben bunu çok iyi biliyorum. Umarım bu kitabı okuyanlar, ileriki sayfalarda ne demek istediğimi daha iyi anlayacaklar. Bir de tabii önyargılar var. İnsanları mutsuz eden, az tanıdığımız ya da tanımadığımız kişilere karşı olan önyargılarımız; bence bundan mümkün olduğunca kaçınmalıyız. Her ne kadar bunun çok da mümkün olduğunu düşünmesem de azaltmak için çaba göstermek gene bizim ellerimizde.

Ben bu hikâyemde hiç kimseyi suçlamadım. Çünkü bu olaylar tek bir kişinin ürünü değil. O kadar

çok şey var ki birbirini ve sistemin işleyişini etkileyen. Belki de ülkemizde psikolojiye yeteri kadar önem verilmiyor, özellikle çocuklar ve gençler söz konusu olduğunda. Bu durum da birçok problemin yeterince anlaşılmasına neden oluyor. Daha sonra sistem giriyor devreye. Sürekli değişen, deyim yerindeyse karmakarışık bir sistem var ortada. Bu kadar çok sorunun arasında da “özel çocuklar” doğal olarak kaybolup gidiyor. Bunu biz-zat yaşadıklarımdan ötürü söyleyebiliyorum. Bence gerçekten de bu konuda bir şeyler yapılmalı.

Aslında bu olanları kaleme almamın bile yanlış olduğunu düşünüyorum bazen. Bir şeyleri değiştirebilir miyim, sanmıyorum... Bugüne kadar hep uzmanlar, eğitimciler tarafından anlatılan eğitim hayatı, öğrenci sorunları gibi konulara bu sefer de bir öğrencinin gözünden bakmaktan başka bir işe yaramayabilir belki. Ama çocukların, gençlerin yaşadıkları sorunların fark edilmemesi ve altından kalkamayacakları kadar sert davranışlara maruz kalmaları, aşağılanmaları o kadar üzücü ki belki bir de bizden dinlemelisiniz öğrenciliğin ne demek olduğunu.

Keşke bu konuda yeterli hassasiyete sahip olunsaydı da ben ve benim durumumda olan çocuklar bunları yaşamak zorunda olmasaydı, ben de şu an bunların yerine “mutlu okul hayatım” konulu bir yazı yazıyor olsaydım, en önemlisi de yazar olmak istediğimi söylediğimde aşağılayıcı cümleler ile karşılaşmasaydım.

Fakat bundan sonra tek dileğim, kendini ötekileştirilmiş hisseden gençlerin bu satırları okuyup hatanın kendilerinde olmadığını ve asla pes etmemeleri gerektiğini anlamaları.

Kendimi süslü cümlelerle, abartılı yorumlarla ifade etmeyeceğim. Aksine, olabildiğince sade ve doğal bir halde anlatmak istiyorum. Çünkü okuduğunuz ve okuyacağınız tüm satırlar tamamen gerçeği yansıtmakta. Herhangi bir kurgu, hikâye, gerçekdışı olay yok. Size bir çocuğun eğitim ve sosyal hayatında yaşadığı sorunların, o sorunların anlaşılamayarak, günden güne büyüyerek, nasıl bizleri içine çeken derin bir okyanus haline geldiğini anlatmak istiyorum. Size hayatımı, kalbimi ve çocukluğumu açıyorum. Dilerim ki siz de benim öykümde kendinizden, çocuğunuzdan, öğrencinizden hatta dostunuzdan bir parça görüp bundan sonraki tavırlarınızı ona göre şekillendirebilirsiniz.